

เรียน ผอ.สำนัก ผชช. ผอ.กอง และหัวหน้าหน่วยงาน

เพื่อโปรดทราบ และกรุณาเวียนแจ้งให้ทราบโดยทั่วกัน
ทั้งนี้ กกจ. ได้นำเอกสารวิชาการ เรื่อง “แนวทางการหารายได้
จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ของกรมประชาสัมพันธ์” จัดทำโดย นายวีระพงษ์ ไวยวงศ์สกุล
นักประชาสัมพันธ์ ชช. (ด.เลขที่ ๔๔๒) กปส. เผยแพร่ทาง
Intranet.prd.go.th หน่วยงาน กกจ. เมนู สื่อเผยแพร่ หัวข้อ
ผลงานทางวิชาการ ด้วยแล้ว

(นางจรรยา อัมหิรัญ)

ผอ.กกจ.

๒๑ ก.ค. ๒๕๖๓

กปส. พลโท สรรเสริญ แก้วกำเนิด..... ๒๐๓๑

๑๔ กค ๒๕๖๓

กปส. (นางทิรณา เมืองนาวี)..... ๒๐๔๒

เอกสารวิชาการ

เรื่อง แนวทางการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
ของกรมประชาสัมพันธ์

นายวีระพงษ์ ไวทยวงศ์สกุล

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครือข่ายการประชาสัมพันธ์

มิถุนายน ๒๕๖๓

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำเอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ต้องขอขอบพระคุณ พลโท สรรเสริญ แก้วกำเนิด อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งเป็นผู้นำองค์กรที่มีวิสัยทัศน์ มีความคิดริเริ่มในการ พัฒนา แก้ไขปัญหาและสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นกับกรมประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะในด้านการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ สามารถขับเคลื่อนผลักดันให้เกิดแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ ซึ่งเป็นข้อจำกัดกรมประชาสัมพันธ์จะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมาเป็นเวลานานกว่าสิบปี

จากการขับเคลื่อนผลักดันจนกระทั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๙/๒๕๖๑ และตามมาด้วยประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ ในข้อ ๔.๓ ส่งผลให้การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ อาจหารายได้หรือโฆษณาบริการทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมก็ได้ และรวมถึงการหารายได้ในแนวทางและรูปแบบต่าง ๆ ที่ได้นำเสนอไว้ในเอกสารนี้ นับเป็นคุณูปการต่อการพัฒนางานของกรมประชาสัมพันธ์เป็นอย่างยิ่ง.

คำนำ

เอกสารวิชาการ เรื่อง แนวทางการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ เป็นการแสดงถึงวิธีดำเนินการ แหล่งที่มาของรายได้ตามแนวทางต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่มีอยู่ในปัจจุบัน

โดยการจัดทำครั้งนี้ผู้เขียนได้ศึกษาจากข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และนำประสบการณ์จากการเป็นผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาค มาใช้ในการอธิบายวิธีการดำเนินการหารายได้ การวิเคราะห์งาน การบริหารสัญญา และรวมถึงประสบการณ์ในการทำงานในสำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกว่า ๒๐ ปี ทำให้ทราบถึงช่องทางในการประสานงานเพื่อขอรับงบประมาณจากแหล่งที่มาของงบประมาณ การเขียนโครงการ การบริหารโครงการ ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับหน่วยงานเจ้าของงบประมาณทั้งภาคราชการ ภาครัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรวมถึงการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และผู้อำนวยการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย เพื่อนำความคิดเห็นจากประสบการณ์ตรงและที่เป็นปัจจุบันเพื่อให้ได้เห็นมุมมอง แนวคิด อันจะเป็นประโยชน์สำหรับเป็นแนวทางการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของผู้บริหารสถานีฯ ในรุ่นต่อ ๆ ไป.

นายวีระพงษ์ ไวทยวงศ์สกุล

ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครือข่ายการประชาสัมพันธ์

วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ, คำสำคัญ	๕
๑. บทนำ	
๑.๑ ที่มา	๖
๑.๒ วัตถุประสงค์	๖
๒. ขอบกฎหมาย	
๒.๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑	๗
๒.๒ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๙/๒๕๖๑	๗
๒.๓ ประกาศคณะกรรมการ กสทช. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑	๗
๓. แนวทางการหารายได้	
๓.๑ การหารายได้โดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการฯ	๘
๓.๒ การหารายได้จากการโฆษณาบริการธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม	๘
๓.๓ การหารายได้จากการแบ่งเวลาให้บุคคลอื่นดำเนินรายการ	๙
๓.๔ การหารายได้จากการบริจาค การอุดหนุนสถานี หรือรายได้ทางอื่น	๑๐
๔. บทวิเคราะห์	
๔.๑ วิเคราะห์งานในการกิจการประกอบกิจการฯ	๑๑
๔.๒ วิเคราะห์งานที่เกี่ยวข้องกับสื่ออื่น	๑๑
๔.๓ วิเคราะห์งานที่อาจมีข้อห้ามตามกฎหมายอื่น	๑๒
๔.๔ ปัจจัยที่เกื้อหนุนในการหารายได้	๑๒
๔.๕ เงื่อนไขความสำเร็จ	๑๒
๔.๔ การบริหารสัญญา	๑๓
๕. บทสรุป	
๕.๑ บทสรุป	๑๔
๕.๒ อภิปรายผล	๑๔
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๑๔
ประวัติผู้จัดทำ	๑๖

.....

บทคัดย่อ

การหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ มีวัตถุประสงค์สำคัญ เพื่อให้มีเงินรายได้เพียงพอต่อการผลิตรายการวิทยุและรายการโทรทัศน์ที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อการสร้างการรับรู้แก่ประชาชน แต่เมื่อมีพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ ในมาตรา ๒๐ ซึ่งทำให้กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะจะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้

ดังนั้น เมื่อหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งฉบับที่ ๙/๒๕๖๑ และตามมาด้วยประกาศคณะกรรมการ กสทช. (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ส่งผลให้กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะองค์กรสื่อของรัฐสามารถหารายได้จากการโฆษณาได้ตามความจำเป็น และเพียงพอต่อการพัฒนาภารกิจด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ทันต่อความต้องการของรัฐและสังคมตลอดจนทันต่อเทคโนโลยี

คำสำคัญ

กิจการกระจายเสียง, กิจการโทรทัศน์, รายได้, การหารายได้, สถานี, ผู้บริหารสถานี.

๑. บทนำ

๑.๑ ที่มา

การหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคที่ผ่านมา มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการประกอบกิจการสามารถผลิตรายการที่มีคุณภาพ และใช้สำหรับการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์องค์กร โดยไม่เน้นการแสวงหากำไร

แต่เมื่อมีการตราพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ ในมาตรา ๒๐ ส่งผลกระทบต่อการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์เนื่องจากหลักการตามกฎหมายดังกล่าว ทำให้กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะที่เป็นผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สาม จะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้

โดยในบทบัญญัติดังกล่าวมีข้อยกเว้นเพื่อให้ในการหารายได้จากการประกอบกิจการของกรมประชาสัมพันธ์ไว้สองกรณีเท่านั้น คือ

กรณีที่หนึ่ง การโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ

กรณีที่สอง การเสนอภาพลักษณ์ขององค์กร บริษัท และกิจการโดยมิได้มีการโฆษณาสรรพคุณ คุณประโยชน์ หรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ซึ่งจากกฎหมายดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลกระทบต่อการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์เป็นอย่างมาก เพราะไม่สามารถหารายได้จากการโฆษณาสินค้าหรือบริการได้ตามที่เคยปฏิบัติเป็นปกติ

ดังนั้น เมื่อหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งฉบับที่ ๙/๒๕๖๑ มาตรการบรรเทาผลกระทบต่อนักประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์และกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ส่งผลให้กรมประชาสัมพันธ์ในฐานะองค์กรสื่อของรัฐสามารถหารายได้จากการโฆษณาได้ตามความจำเป็น และเพียงพอต่อการพัฒนาภารกิจด้านกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพให้ทันต่อความต้องการของรัฐและสังคมตลอดจนทันต่อเทคโนโลยี และต้องไม่เป็นการประกอบธุรกิจที่มุ่งแสวงหากำไร

๑.๒ วัตถุประสงค์

เอกสารนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอแนวทางการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ พร้อมทั้งข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แนวทาง รูปแบบ วิธีดำเนินการ และแหล่งที่มาของรายได้ การวิเคราะห์งานที่เป็นภารกิจที่สามารถนำมาหารายได้ ปัจจัยเกื้อหนุน เงื่อนไขความสำเร็จ การบริหารสัญญา รวมถึงบทสรุป การอภิปรายผล และความคิดของผู้ที่มีประสบการณ์เพื่อให้ผู้อ่าน และผู้ที่สนใจนำไปใช้เป็นแนวทางในการหารายได้ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงผู้ที่สนใจได้ทราบถึง วิธีการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการวิทยุโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์และสามารถไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ในพื้นที่ต่อไป

๒. ข้อกฎหมาย

๒.๑ พระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๐

“ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ กรมประชาสัมพันธ์ผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจการบริการสาธารณะประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สาม จะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้ เว้นแต่เป็นการหารายได้โดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะ โดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ หรือการเสนอภาพลักษณ์ขององค์กร บริษัท และกิจการโดยมิได้มีการโฆษณาสรรพคุณ คุณสมบัติ หรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด”

๒.๒ คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๑ เรื่องมาตรการบรรเทาผลกระทบต่อนักประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ข้อ ๑๐

“ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ กรมประชาสัมพันธ์อาจมีเงินรายได้จากการโฆษณาได้เท่าที่จำเป็นและเพียงพอต่อการผลิตรายการตามวัตถุประสงค์โดยไม่ต้องไม่เป็นการมุ่งต่อการแสวงหากำไรทางธุรกิจ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ กสทช. ประกาศกำหนดในการกำหนดหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่งให้ กสทช. คำนึงถึงผู้บริโภค ต้นทุนในการผลิตรายการและความเป็นธรรมในการแข่งขันที่จะมีผลกระทบต่อผู้รับใบอนุญาตประเภทอื่นด้วย โดยให้มีระยะเวลาสูงสุดในการโฆษณาได้ตามที่ กสทช. กำหนด”

๒.๓ ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๔.๑ และ ข้อ ๔.๓

“ข้อ ๔.๑ ผู้รับใบอนุญาตให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ ประเภทกิจการบริการสาธารณะประเภทที่หนึ่งและประเภทที่สาม จะหารายได้จากการโฆษณาไม่ได้ เว้นแต่เป็นการหารายได้โดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ หรือการเสนอภาพลักษณ์ขององค์กร บริษัท และกิจการโดยมิได้มีการโฆษณาสรรพคุณ คุณสมบัติ หรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม”

“ข้อ ๔.๓ ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ตามมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ อาจหารายได้ตามข้อ ๔.๑ หรือโฆษณาบริการทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อมก็ได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินชั่วโมงละแปดนาที โดยเมื่อรวมเวลาโฆษณาตลอดทั้งวันเฉลี่ยแล้วต้องไม่เกินชั่วโมงละหกนาทีและสามารถหารายได้จากการแบ่งเวลาให้บุคคลอื่นดำเนินรายการ และรายได้จากการขอรับบริจาคสนับสนุนหรืออุดหนุนก็ได้ เมื่อรวมรายได้แล้ว จะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็นและเพียงพอต่อการผลิตรายการตามวัตถุประสงค์โดยไม่ต้องไม่เป็นการมุ่งต่อการแสวงหากำไรทางธุรกิจ แต่ทั้งนี้ หากรวมรายได้ดังกล่าวแล้วเกินความจำเป็นและเพียงพอต่อการผลิตรายการตามวัตถุประสงค์ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน”

๓. แนวทางการหารายได้

การหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ ของกรมประชาสัมพันธ์ ซึ่งดำเนินการประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ข้อ ๔.๑ และ ข้อ ๔.๓ แบ่งเป็น ๔ แนวทาง คือ

๓.๑ การหารายได้โดยการโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการ และการหารายได้จากการโฆษณาภาพลักษณ์องค์กร

ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๒๐ และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ข้อ ๔.๑ มี ๒ รูปแบบ คือ

(๑) การโฆษณาหรือเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับงานหรือกิจการของหน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ สมาคม มูลนิธิ หรือนิติบุคคลอื่นที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยไม่แสวงหากำไรในทางธุรกิจ

(๒) การเสนอภาพลักษณ์ขององค์กร บริษัท และกิจการ โดยมีได้มีการโฆษณา สรรพคุณ คุณประโยชน์ หรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อม

• วิธีดำเนินการ

สถานีจะต้องติดต่อของบประมาณจากหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ หรือกรณีที่มีผู้ที่เสนอให้งบประมาณมา โดยต้องศึกษากฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ กำหนดเวลา และแบบฟอร์มคำของบประมาณ จากนั้นจึงดำเนินการจัดทำคำของบประมาณไปยังหน่วยงานเจ้าของงบประมาณ ซึ่งจะต้องมีการประสานงานในส่วนที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ ๆ เพื่อให้ได้งบประมาณมา

เมื่อได้รับการจัดสรรงบประมาณโครงการมาแล้วแล้ว ให้ดำเนินการทั้งการดำเนินการตามโครงการ โดยสถานีจะต้องบริหารโครงการ สัญญา ที่ทำได้ทำไว้กับหน่วยงานเจ้าของงบประมาณตามระเบียบ กฎหมาย จนกระทั่งสิ้นสุดโครงการหรือสัญญาที่ทำไว้

• แหล่งที่มาของรายได้

งบประมาณจากภาครัฐ จากส่วนราชการ เช่น งบพัฒนาจังหวัด งบประมาณกลุ่มจังหวัด งบประมาณค่าใช้จ่ายในการโฆษณาของรัฐวิสาหกิจ งบประมาณในการโฆษณาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
งบประมาณจากภาคเอกชน ได้แก่ งบกิจกรรมส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ของภาคเอกชน

๓.๒ การหารายได้จากโฆษณาบริการทางธุรกิจทั้งทางตรงและทางอ้อม

ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ข้อ ๔.๓ มี ๒ รูปแบบ คือ

(๑) การโฆษณาทางตรง คือ การโฆษณาสรรพคุณ คุณประโยชน์ หรือคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งการขายสินค้าโดยตรง หรือชักชวนให้ใช้บริการ ร่วมรายการ ร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขาย

(๒) การโฆษณาทางอ้อม คือ การโฆษณาโดยเนื้อหา ข้อความ รูปภาพ อาจไม่ได้มุ่งเจาะจงไปที่ตัวสินค้าหรือบริการโดยตรง แต่อาจชี้ให้เห็นถึงปัญหาของผู้บริโภค เช่น สุขภาพ บุคลิกภาพ ความสะดวกสบาย และอื่นๆ ซึ่งสามารถสื่อความหมายไปถึงสินค้าหรือบริการที่โฆษณา

- **วิธีดำเนินการ**

การหารายได้จากโฆษณาทั้งทางตรงและทางอ้อม สถานีต้องศึกษาระเบียบว่าด้วยการโฆษณาของกรมประชาสัมพันธ์ โดยสถานีฯ จะต้องจัดให้มีเอกสารที่ข้องเกี่ยวกับการโฆษณาของสถานี ได้แก่ อัตราค่าโฆษณา ผังรายการ ช่วงเวลาที่สามารถลงโฆษณาได้ เงื่อนไข ข้อห้ามในการโฆษณา และรวมถึงส่วนลด การส่งเสริมการขายโฆษณา ไว้สำหรับให้ผู้สนใจเข้ามาติดต่อได้ และอาจมอบหมายภารกิจให้มีเจ้าหน้าที่ภายในสถานีที่มีความรู้ความเข้าใจทั้งในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ กำหนดเวลา และแบบฟอร์มการโฆษณา แบบครบวงจร เป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด ที่สามารถรับเรื่อง ติดต่อประสานงานโฆษณา ทั้งในและนอกสถานที่ โดยดำเนินการตามความเหมาะสมกับเวลาและวิธีการปฏิบัติราชการ

จัดทำและลงนามในสัญญาจ้างโฆษณาและดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการโฆษณาตามสัญญาที่ทำได้ และบริหารสัญญา ที่ทำได้ทำไว้จนสิ้นสุดสัญญา

- **แหล่งที่มาของรายได้**

การหารายได้ในรูปแบบนี้โดยมากมักมีที่มาจากธุรกิจภาคเอกชน หรือเอเยนซีโฆษณา ที่จัดสรรงบประมาณสำหรับการส่งเสริมการขายสินค้าและบริการในรูปแบบการโฆษณาแบบการมุ่งขายสินค้าโดยตรง หรือการชักชวน Hard Sell คือ การโฆษณาที่เจาะจงในการบรรยายสรรพคุณ คุณภาพของสินค้าหรือบริการ รวมไปถึงการชักจูงให้ผู้บริโภคให้ซื้อสินค้าหรือบริการ หรือการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการขายในช่วงเวลาที่มีกิจกรรมพิเศษ การหารายได้รูปแบบนี้มักจัดทำในแบบสัญญาว่าจ้างโฆษณา (ตามแบบของ กปส.) สถานีจึงไม่จำเป็นต้องมีการจัดทำโครงการเหมือนกับการหารายได้ตามข้อ ๓.๑

๓.๓ การหารายได้จากการแบ่งเวลาให้บุคคลอื่นดำเนินรายการ

ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ข้อ ๔.๓ มี ๓ รูปแบบ คือ

(๑) การเช่าเวลา คือ กรณีที่สถานีตกลงแบ่งเวลาให้ผู้อื่นเช่าเพื่อดำเนินรายการเอง โดยผู้เช่าเวลาอาจมาจัดรายการที่สถานีด้วยตนเอง หรือส่งเทปบันทึกเสียงมาให้สถานีเปิดออกอากาศ โดยสถานีจะมีรายได้จากการเช่าเวลาตามอัตราที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนดไว้

(๒) การร่วมผลิต คือ กรณีที่สถานีตกลงแบ่งเวลาให้ผู้อื่นเข้ามาร่วมผลิตรายการในรูปแบบ เนื้อหาสาระ ที่สอดคล้องเป็นไปตามที่สถานีกำหนดไว้เฉพาะรายการใดรายการหนึ่ง โดยสถานีอาจมีรายได้จากการร่วมผลิตตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนดไว้

(๓) การร่วมดำเนินการ คือ กรณีที่สถานีตกลงแบ่งเวลาให้กับบุคคลภายนอกเพื่อให้เข้ามาร่วมดำเนินการกับสถานี ให้เป็นไปตามข้อกำหนด รูปแบบ เนื้อหา สาระ ที่สอดคล้องเป็นไปตามที่สถานีกำหนดไว้เป็นช่วงเวลาและอาจมีหลายรายการอยู่ในช่วงเวลาที่แบ่งให้ โดยสถานีอาจมีรายได้จากการให้บุคคลภายนอกมาร่วมดำเนินการ ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กรมประชาสัมพันธ์กำหนดไว้ (ขณะนี้อยู่ในระหว่างการร่างระเบียบ)

- **วิธีดำเนินการ**

สถานีจะต้องศึกษาระเบียบว่าด้วยการเช่าเวลา การร่วมผลิต และการร่วมดำเนินการของกรมประชาสัมพันธ์ โดยต้องจัดให้มีเอกสารที่ข้องกับการแบ่งเวลา ได้แก่ ระเบียบการร่วมผลิต ระเบียบการเช่าเวลา ผังรายการ ช่วงเวลาที่สามารถดำเนินรายการต่าง ๆ ได้ เงื่อนไข ข้อห้ามในการแบ่งเวลา และรวมถึงแนวความคิดสร้างสรรค์ในการผลิตรายการ ไว้สำหรับผู้สนใจเข้ามาติดต่อ ณ สถานที่ประกอบกิจการ และอาจมอบหมาย

ภารกิจให้มีเจ้าหน้าที่ภายในสถานที่มีความรู้ความเข้าใจทั้งในเรื่องกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน วิธีการ กำหนดเวลา และแบบฟอร์มการเช่าเวลา การร่วมผลิต แบบครบวงจร ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ฝ่ายรายการ ที่สามารถรับเรื่อง ติดต่อประสานงาน

ดำเนินการจัดทำและลงนามในสัญญาเช่าเวลา ร่วมผลิตและดำเนินการตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ควบคุม การดำเนินรายการ การผลิตรายการ ให้เป็นไปตามสัญญาที่ทำไว้ และบริหารสัญญา ที่ได้ทำไว้จนสิ้นสุดสัญญา

- แหล่งที่มาของรายได้

งบประมาณของเอกชน ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ที่มาเช่าเวลา ร่วมผลิต หรือร่วมดำเนินการ

๓.๔ การหารายได้จากการบริจาค การอุดหนุนสถาน หรือรายได้ทางอื่น

ตามประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ ข้อ ๔.๓ มี ๓ รูปแบบ คือ

(๑) การบริจาค คือ การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใดแก่สถานี โดยไม่มีการกำหนดเงื่อนไขการให้ และมิใช่การบริจาคให้กับรายการใดรายการหนึ่งโดยเฉพาะ

(๒) การอุดหนุน คือ การให้เงิน ทรัพย์สิน หรือสิ่งอื่นใดแก่สถานี โดยต้องไม่มีวัตถุประสงค์ที่ขัดต่อการประกอบกิจการ และมีใช้การอุดหนุนให้กับรายการใดรายการหนึ่งโดยเฉพาะ

(๓) การหารายได้ทางอื่น ซึ่งไม่เข้ากับข้อ ๓.๔ (๑), (๒) (โดยต้องพิจารณาเป็นกรณี ๆ ไป)

- วิธีดำเนินการ

ศึกษาระเบียบการรับบริจาค การรับเงินอุดหนุน และเงินมอบอื่น ๆ ของทางราชการ และดำเนินการตามระเบียบของทางราชการโดยเคร่งครัด

- แหล่งที่มาของรายได้

จากทุกแหล่งทุน ทั้งที่เป็นนิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดาอาจจัดสรรเงินเพื่อการให้ บริจาค อุดหนุน เพื่อเป็นรายได้ให้กับกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ได้ตามระเบียบ กฎหมาย

๔.บทวิเคราะห์

แม้ว่าคำสั่งของหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๙/๒๖๑ ได้ออกมาเพื่อผ่อนคลายเรื่องการหารายได้จากการโฆษณาทั้งทางตรงและทางอ้อมได้ และรวมถึงการหารายได้ในรูปแบบต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น แต่ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ผู้ประกอบการฯ ก็ยังคงต้องคำนึงถึงเรื่องสำคัญที่จะทำให้การหารายได้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายและเกิดประโยชน์ต่อทางราชการ รวม ๖ ประการ คือ

๔.๑ วิเคราะห์งานในการประกอบกิจการ

ในการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ มีงานที่เป็นภารกิจของการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ รวมถึงงานต่อเนื่อง เสริม สนับสนุนการประกอบกิจการ ที่ไม่ขัดต่อระเบียบ กฎหมาย ได้แก่

- การออกอากาศรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์
- การผลิตรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์
- การถ่ายทอดเสียงทางวิทยุ การถ่ายทอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์
- การรายงานสดทางวิทยุ การรายงานสดทางโทรทัศน์ นอกสถานที่
- การโฆษณาทางวิทยุ การโฆษณาทางโทรทัศน์
- การบันทึกเทปรายการวิทยุ การบันทึกเทปรายการโทรทัศน์ ในและนอกสถานที่
- การให้เข้าสถานที่ เช่น ห้องส่ง ห้องบันทึกเสียง และการให้เช่าอุปกรณ์ เครื่องมือ
- การจัดกิจกรรมพิเศษ เช่น สวท.สัญจร

ทั้งนี้ งานเหล่านี้เป็นการประกอบกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ซึ่งผู้บริหารสถานี ในฐานะที่เป็นผู้รับใบอนุญาตสามารถดำเนินการได้และนำมาหารายได้จากการประกอบกิจการได้ แต่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของทางราชการ ซึ่งในบางเรื่องอาจมีการกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายไว้ตามระเบียบ และบางเรื่องอาจทำความตกลงกันเป็นกรณีได้

๔.๒ วิเคราะห์งานที่เกี่ยวข้องกับสื่ออื่น

ในปัจจุบันการใช้สื่อประชาสัมพันธ์มีความหลากหลาย แตกแขนงออกไปจากการประกอบกิจการกระจายเสียง หรือกิจการโทรทัศน์ ซึ่งบางสื่อได้รับความนิยม สามารถผลิตได้ง่าย สนองตอบความต้องการของผู้ใช้บริการได้ เช่น facebook, Youtube, Line, Twitter หรือ Instagram เป็นต้น

ซึ่งโดยความเห็นส่วนตัวของผู้เขียน ช่องทางเหล่านี้ สามารถนำมาใช้เป็นส่วนหนึ่งของการประกอบกิจการ เพื่อเพิ่มช่องทางเสริมให้งานมีคุณค่า น่าสนใจ มีความหลากหลายมากขึ้น แต่ไม่สามารถนำมาใช้เป็นช่องทางในการหารายได้จากการประกอบกิจการได้เนื่องจากเป็นช่องทางสื่อของเอกชน และไม่ใช่งานของสถานวิทยุกระจายเสียงหรือสถานีวิทยุโทรทัศน์ ดังนั้นหากนำช่องทางสื่อของเอกชนมาเป็นช่องทางในการหารายได้ก็จะเข้าข่ายการทำธุรกิจในช่องทางสื่อของผู้อื่น อาจต้องแจ้งขออนุญาตจากเจ้าของหรือตัวแทนผู้รับมอบอำนาจตามกฎหมาย และอาจมีค่าใช้จ่ายในการดำเนินการใช้สื่อเหล่านี้ รวมถึงในกรณีที่ไม่ว่าแจ้งหรือไม่ได้รับอนุญาตก่อนอาจเป็นการกระทำละเมิดได้

๔.๓ ข้อควรระวังในการหารายได้ที่อาจมีข้อห้ามตามกฎหมายอื่น

- กฎหมายเลือกตั้ง ได้แก่ ในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ก่อนการเลือกตั้ง อาจมีข้อห้ามข้อจำกัดในการดำเนินรายการวิทยุ รายการโทรทัศน์ ในลักษณะของการหาเสียงที่เป็นคุณหรือโทษต่อพรรคการเมือง ผู้สมัครรับเลือกตั้ง เป็นต้น ซึ่งเหตุการณ์แบบนี้อาจเกิดขึ้น กรณีที่ทำสัญญาหรือโครงการกับบุคคล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ก่อนที่จะมีพระราชกฤษฎีกาประกาศวันเลือกตั้ง อาจมีบุคคลที่เป็น ผู้สมัคร ผู้สนับสนุน นักการเมือง พรรคการเมือง มาดำเนินรายการหรือเป็นแขกรับเชิญในรายการที่อาจเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายเลือกตั้งได้
- กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ได้แก่ การห้ามโฆษณาสินค้าหรือบริการในลักษณะที่เป็นการหลอกลวงประชาชน การขายตรง แชร์ลูกโซ่ เป็นต้น
- กฎหมายว่าด้วยอาหารและยา ได้แก่ การโฆษณาอวดอ้างสรรพคุณของยา อาหารเสริม หรือเครื่องสำอางค์ที่เกินกว่าความเป็นจริง เป็นต้น

๔.๔ ปัจจัยที่เกื้อหนุนในการหารายได้

- การบริหารงานอย่างมืออาชีพ ผู้บริหารสถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ ต้องมีวิสัยทัศน์ มีสายตาที่ยาวไกล ก้าวไปข้างหน้าอยู่ตลอดเวลา ทำงานอย่างตรงไปตรงมาทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ทำงานโดยมุ่งผลสำเร็จมากกว่ามุ่งกระบวนการ มองปัญหาชัดใช้ปัญญาในการการแก้ปัญหาและกล้าตัดสินใจ เป็นผู้มีศิลป์ในการประนีประนอม และสำคัญคือ การทำงานเป็นทีม
- คุณภาพงานเป็นที่ยอมรับ บุคลากรและผู้ปฏิบัติงานด้านการผลิตสื่อ ดำเนินรายการ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ เป็นที่ยอมรับ มีความคิดสร้างสรรค์ สื่อสารได้ชัดเจน เข้าใจง่าย ตรงกลุ่มเป้าหมาย ประกอบคุณภาพงานทางด้านเทคนิค ภาพ เสียง และพื้นที่เขตให้บริการมีความครอบคลุม กว้างไกล และคุณภาพสัญญาณมีความเสถียร รวมถึงการมีนวัตกรรมหรือรูปแบบวิธีการสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายของผู้ที่สนับสนุนการประกอบกิจการ
- องค์กรและบุคลากรมีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง โดยผู้บริหารสถานี บุคลากร จะต้องมีส่วนช่วยเหลือสังคม ทั้งในภารกิจของการเป็นสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ และการทำกิจกรรมช่วยเหลือสังคมในรูปแบบจิตอาสา ทั้งการยกย่องเชิดชูบุคคลผู้ทำความดี บุคคลตัวอย่างของสังคม งานสงเคราะห์ผู้ด้อยโอกาส ผู้เดือดร้อน งานส่งเสริมอาชีพท้องถิ่น งานสาธารณกุศลและงานช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ อันเป็นการแสดงออกอย่างชัดแจ้งถึงความเป็นองค์กรที่เป็นผู้ให้ที่มีใช้เป็นผู้รับเพียงอย่างเดียว

๔.๕ เงื่อนไขความสำเร็จ

- การประสานงาน ผู้บริหารสถานี หรือ เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานด้านการหารายได้ จะต้องมีความรอบรู้เกี่ยวกับแหล่งที่มาของรายได้จากภายนอก ต้องประสานงานกับหน่วยงานเจ้าของงบประมาณอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่มีงบประมาณด้านการประชาสัมพันธ์หรือการประชาสัมพันธ์ภาพลักษณ์องค์กร
- การวางแผน ในการจัดทำโครงการเสนอของงบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบ รูปแบบ และกำหนดเวลา รวมถึงมีแนวความคิดในการนำเสนอภาพลักษณ์องค์กรหรืองานที่ต้องการให้ประชาสัมพันธ์เพื่อให้สอดคล้องกับแผนงาน โครงการ เพื่อให้หัวหน้าหน่วยงานเจ้าของงบประมาณพิจารณาอนุมัติต่อไป

๔.๖ การบริหารสัญญา

ในการหารายได้ของสถานียุคทุกแนวทาง ผู้บริหารสถานี ต้องบริหารสัญญา โครงการ เพื่อให้การหารายได้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สถานีและทางราชการ โดยในเบื้องต้นสถานีจะต้องประสานงานด้านสัญญากับกองกฎหมายและระเบียบ กรมประชาสัมพันธ์ ก่อนที่จะดำเนินการใด ๆ ที่ก่อให้เกิดนิติสัมพันธ์กับส่วนราชการอื่นหรือ บุคคล นิติบุคคล ที่สนใจเข้ามาสัญญากับสถานี เพื่อให้ได้ทราบถึงวิธีการปฏิบัติในการหารายได้ในแต่ละเรื่อง ซึ่งอาจมีระเบียบข้อกฎหมาย แบบสัญญา เงื่อนไข เงื่อนไข หรืออัตราต่าง ๆ ที่มีการปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน ผู้บริหารสถานีจะต้องให้ความสำคัญเรื่องนี้ก่อนทำสัญญาหรือตกลงใด ๆ กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอก

นอกจากการประสานงานกับกองกฎหมายและระเบียบก่อนตกลงทำสัญญาแล้ว ในระหว่างอายุสัญญา ผู้บริหารสถานีก็ต้องบริหารสัญญาที่มีกับหน่วยงานภายนอก บุคคล นิติบุคคล ให้เป็นไปด้วยความรอบคอบและรักษาประโยชน์ของทางราชการ ดังนี้

- ต้องเน้นเรื่องการทำสัญญาเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด โดยในทางปฏิบัติจะต้องใช้ศิลปะในการเจรจา ก่อนทำสัญญา เพราะอาจมีการต่อรองอัตราค่าโฆษณา ซึ่งผู้บริหารสถานีจะพิจารณาให้ส่วนลดได้ตามระเบียบของกรมประชาสัมพันธ์เท่านั้น
- ต้องมีการพิจารณาคณสมบัติเบื้องต้นของผู้ดำเนินรายการในด้านการจัดรายการ เช่น ผู้ดำเนินรายการต้องมีบัตรผู้ประกาศในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์
- ต้องใช้ความระมัดระวังตรวจสอบในเรื่องของเนื้อหา ข้อความ คำพูด ภาพ เสียง และอื่น ๆ ที่อยู่ในโฆษณา ก่อนที่จะนำเสนอเผยแพร่ ออกอากาศ
- ต้องตรวจสอบเวลาของโฆษณา ทั้งโฆษณาในแต่ละชั้นและภาพรวมมิให้เกินกว่าที่กำหนดในแต่ละชั่วโมงและแต่ละวัน
- ต้องระมัดระวังในการโฆษณาแฝงไว้ในรายการ เช่น คำพูด เนื้อหา ข้อความ ภาพ วัตถุหรือสื่ออื่นใดที่เป็นลักษณะของการโฆษณา
- ต้องปฏิบัติตามระเบียบการรับ ส่ง จ่ายเงิน ของทางราชการ
- ต้องระมัดระวังเพื่อไม่ก่อให้เกิดเงื่อนไขใด ๆ กับสถานี ทั้งการปฏิบัติ ละเว้นการปฏิบัติ รวมถึงการครอบงำกิจการ

๕. บทสรุป

๕.๑ บทสรุป

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เรื่องมาตรการบรรเทาผลกระทบต่อผู้ประกอบการกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ ลงวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ เป็นไปในทางที่ส่งเสริม เกื้อหนุนให้หน่วยสื่อของกรมประชาสัมพันธ์มีรายได้จากการประกอบกิจการที่มีความหลากหลายและสะดวกขึ้น อันจะส่งผลต่อการมีเงินรายได้เพียงพอต่อการผลิตรายการที่มีคุณภาพ และสามารถนำเงินรายได้นี้ไปใช้เพื่อการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการสร้างการรับรู้แก่ประชาชน

๕.๒ อภิปรายผล

คำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติที่ ๙/๒๕๖๑ และประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ.๒๕๖๑ มีความสอดคล้องและส่งเสริมการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์

(๑) ส่งผลให้การประกอบกิจการฯ ของกรมประชาสัมพันธ์สามารถหารายได้การโฆษณาทางตรงและทางอ้อมได้ จากเดิมที่สามารถหารายได้จากการโฆษณาภาพลักษณ์องค์กร การประชาสัมพันธ์ผลงานของหน่วยงาน ซึ่งเท่ากับจัดวางให้มีการหารายได้แต่เฉพาะส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ส่วนภาคเอกชนที่ต้องการโฆษณาทางตรงและทางอ้อมเพื่อหวังผลในการชักจูงใจให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าหรือบริการจากการโฆษณา ได้หันเหความสนใจไปใช้สถานีวิทยุ สถานีโทรทัศน์อื่น หรือสถานีวิทยุชุมชนที่สามารถโฆษณาทางตรงและทางอ้อมได้

(๒) ส่งผลให้มีช่องทางการหารายได้มีความหลากหลาย สามารถปรับให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ และมีความเป็นไปได้มากยิ่งขึ้น เช่น สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยในภูมิภาค ในจังหวัดที่มีขนาดเล็ก มีสภาพเศรษฐกิจไม่เอื้ออำนวย หรือสถานีวิทยุในระดับอำเภอ ที่มีจำนวนผู้สนใจแบ่งเวลาไปดำเนินรายการน้อย ก็สามารถหารายได้ได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การโฆษณางานประจำปี การโฆษณากิจกรรมพิเศษสำหรับส่งเสริมการขายเฉพาะกิจ เฉพาะพื้นที่ได้ และรวมถึงการขอรับบริจาค เงินอุดหนุนจากหน่วยงาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ ซึ่งรายได้ดังกล่าวอาจต่ำกว่าอัตราการแบ่งเวลาให้ดำเนินรายการได้ แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ต่อการประกอบกิจการของสถานีได้

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การนำแนวทางการหารายได้จากการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ของกรมประชาสัมพันธ์ มาใช้ให้ประสบความสำเร็จ ผู้จัดทำมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ ๑ สถานีฯ ควรมีเครือข่ายในพื้นที่บริการ โดยเครือข่ายในที่นี้ เป็นได้ทั้งที่เป็นส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรภาคเอกชน ภาคเอกชน หรือแม้กระทั่งบุคคลธรรมดา ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถ

เข้ามาเป็นเครือข่ายเพื่อการหารายได้ให้กับสถานีวิจัยกระจายเสียงแห่งประเทศไทยหรือสถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทยได้ โดยการเป็นเครือข่ายในพื้นที่บริการนี้อาจแบ่งได้ ๓ กรณี คือ

- เครือข่ายในจังหวัดซึ่งเป็นเขตบริการของสถานีฯ เช่น จังหวัด ส่วนราชการในจังหวัด
- เครือข่ายในพื้นที่เขตบริการ เช่น ในกรณีที่จังหวัดนั้น ไม่มี สวท.ในพื้นที่ หรือกรณีของ สทท.ภูมิภาคที่มีพื้นที่เขตบริการหลายจังหวัด
- เครือข่ายเฉพาะกิจ เช่น กฟผ.มีโครงการจัดตั้งโรงไฟฟ้า ปตท.มีโครงการวางท่อส่งแก๊ส น้ำมันผ่านในพื้นที่ เป็นต้น

ซึ่งการมีเครือข่ายเหล่านี้ นอกจากสามารถพัฒนางานประชาสัมพันธ์ให้เกิดการสร้างการรับรู้ที่กว้างไกล มีประสิทธิภาพ และสามารถคาดหวังผลจากกลุ่มเป้าหมายได้เพิ่มมากขึ้นแล้ว ยังเป็นช่องทางในการหารายได้จากแหล่งงบประมาณต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว เพื่อมาใช้สำหรับสนับสนุนกิจกรรมการปฏิบัติงานของสถานีฯ ได้อย่างถูกต้องตามแนวทางที่กำหนดไว้ตามกฎหมาย

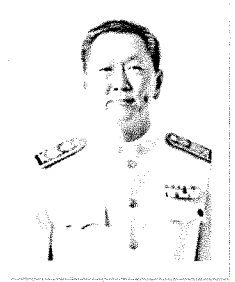
ในเรื่องนี้มีความเห็นที่สอดคล้องกันจาก นายโสภณ เคี่ยมการ ผู้อำนวยการสถานีวิจัยกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดพังงา สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๕ สุราษฎร์ธานี ว่า “ปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนให้การหารายได้จากการโฆษณาของสถานีวิจัยในภูมิภาคประสบความสำเร็จ คือ การมีเครือข่ายที่เข้มแข็งและการเป็นสื่อกลางด้านการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูล ถูกต้อง บริการได้ทุกภาคส่วนแบบประทับใจ ตลอดจนการให้ส่วนลดกับลูกค้าที่มาใช้บริการ เพราะเป็นสิ่งจูงใจที่ทำให้ผู้ผลิตสินค้า ผู้หาโฆษณามาลงกับสถานีฯ ได้ใช้เป็นตัวเร่งในการตัดสินใจโฆษณากับสถานีฯ และอย่างน้อยที่สุด การตัดสินใจให้ส่วนลดสูงสุด ควรจะเป็นอำนาจในระดับสำนักประชาสัมพันธ์เขต ซึ่งจะอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง สามารถติดต่อประสานงาน พิจารณาตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว คล่องตัว มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน”

ข้อเสนอแนะที่ ๒ สถานีฯ ควรมีเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะของ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาด และเจ้าหน้าที่ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดหรือลูกค้าสัมพันธ์ แม้ไม่มีอยู่ในโครงสร้างตามกรอบอัตรากำลังของสถานีวิจัยกระจายเสียงแห่งประเทศไทยหรือสถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทย แต่เป็นบุคลากรที่มีความสำคัญที่จะส่งเสริมในการหารายได้ให้แก่สถานีฯ โดยเฉพาะผู้ที่ทำหน้าที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายการตลาดของสถานีฯ จะต้องมีความรอบรู้ความเป็นไปในพื้นที่ รู้จักวงรอบ ปฏิทินงานสำคัญของพื้นที่ จังหวัด ว่าช่วงเวลาใดสามารถหารายได้จากช่องทางหรือแหล่งรายได้ใดได้บ้าง เพราะการรู้ล่วงหน้าในระยะพอสมควรจะทำให้มีเวลาสำหรับปรึกษาหารือ วางแผนการทำโฆษณาประชาสัมพันธ์งานอย่างได้ผล และสามารถจัดเตรียมเอกสาร เตรียมการต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง เช่น แผนค่าของงบประมาณจากจังหวัด ติดต่อจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ในการถ่ายทอดสด ติดต่อจัดหาพิธีกร ผู้ดำเนินรายการ เป็นต้น

นอกจากนี้ ในกรณีที่ต้องบริหารสัญญาเป็นระยะเวลานาน เช่น ๖ เดือน หรือ ๑ ปี สถานีฯ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์เพื่อทำหน้าที่ในการประสานงาน การให้บริการ และการอำนวยความสะดวก รวมถึงการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับหน่วยงานที่เป็นคู่สัญญากับสถานีฯ เนื่องจากในระหว่างการทำรายการในระหว่างสัญญาหรือโครงการ อาจมีข้อขัดข้อง ปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้การออกอากาศรายการไม่เป็นไปตามสัญญาข้อกำหนดที่วางไว้

ในเรื่องนี้มีความเห็นสอดคล้องกันจาก นายสุริน รักษาแก้ว ผู้อำนวยการสถานีวิจัยโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดพิษณุโลก สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๔ พิษณุโลก ว่า “สถานีฯ จะต้องมีเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถในการทำการตลาด ต้องมองภาพการตลาดอย่างเข้าใจ และต้องเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถประสานประโยชน์ของทุกฝ่ายและดำเนินการไปตามกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โปร่งใส รวมถึงสามารถประสานงานในใช้ประโยชน์จากเอเจนซีโฆษณาให้เลือกลงโฆษณาในสื่อของกรม ควบคู่ไปกับสื่ออื่น ๆ โดยเน้นความครอบคลุม กว้างไกล และฐานผู้ฟังในภูมิภาคที่มีอยู่มากพอสมควร”

ประวัติผู้จัดทำ

นายวีระพงษ์ ไทยวงศ์สกุล

- เกิดเมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๐๔ ที่จังหวัดนครราชสีมา
- จบการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา ๒๕๒๖
- ปฏิบัติงานราชการ ตำแหน่ง นิติกร (ลูกจ้างชั่วคราว) สำนักงานพลังงานแห่งชาติ ปี ๒๕๒๘
- รับราชการครั้งแรก ตำแหน่งผู้จัดรายการ ๓ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดกระบี่ ศูนย์ประชาสัมพันธ์เขต ๔ สุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๒๘
- เจ้าหน้าที่กระจายเสียง ๔ และ ๕ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๕ สุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๓๔
- นักประชาสัมพันธ์ ๖ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดพัทลุง ปี ๒๕๔๐
- นักประชาสัมพันธ์ ๖ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดกระบี่ ปี ๒๕๔๑
- นักประชาสัมพันธ์ ๗ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๔๒
- ผู้จัดรายการ ๗ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๕ สุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๔๘
- ผู้จัดรายการ ๗ รักษาการผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยจังหวัดภูเก็ต สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๕ สุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๕๐
- นักประชาสัมพันธ์ ๗ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๕๑
- ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักประชาสัมพันธ์เขต ๕ สุราษฎร์ธานี ปี ๒๕๕๑
- ประชาสัมพันธ์จังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๕๓
- ประชาสัมพันธ์จังหวัดกระบี่ ปี ๒๕๕๕
- ประชาสัมพันธ์จังหวัดปทุมธานี ปี ๒๕๖๐
- ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเครือข่ายการประชาสัมพันธ์ กรมประชาสัมพันธ์ ปี ๒๕๖๒

ตำแหน่งงานอื่น ๆ

- กรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดภูเก็ต ปี ๒๕๕๔
- คณะอนุกรรมการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมแห่งชาติ สภาปฏิรูปแห่งชาติ ประจำจังหวัดกระบี่ ปี ๒๕๕๘
- คณะกรรมการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ “ดอกไม้ ๖๕ ล้านบานสะพรั่ง” ประจำจังหวัดกระบี่ ปี ๒๕๕๙
- อนุกรรมการ ใน อภ.กรมประชาสัมพันธ์ ปี ๒๕๖๐
- คณะกรรมการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ประจำจังหวัดปทุมธานี ปี ๒๕๖๑
- คณะกรรมการจริยธรรมประจำกรมประชาสัมพันธ์ ปี ๒๕๖๓

.....